

РЕЗЮМЕ

на резултатите от социологическо проучване на тема:
„Модели и навици за употреба на алкохол сред ученици от девети клас
от столичните училища”- 2014 г.

ЗНАЧЕНИЕ НА ПРОБЛЕМА:

Консумация на алкохол

Рисковата и вредната консумация на алкохол обуславя 9,2% от общото бреме на болестите в развитите страни. В Европейския съюз вредната и рисковата консумация на алкохол е отговорна за 12% от преждевременната смъртност при мъжете и 2% от преждевременната смъртност при жените. Резултати от проучване на НЦОЗА показват, че 23.2% от населението (39.5% от мъжете и 7.3% от жените) употребяват алкохол редовно; 13.8% (19.8% от мъжете и 3.8% от жените) консумират концентрации всеки ден.

По отношение на подрастващите, „Европейски училищен изследователски проект за алкохол и други наркотици” (ESPAD) показва, че сред 16 годишните, употребата поне на едно питие през последните 30 дни е 57% през 1999 г., 65% през 2003 г., 66% през 2007 г. и 65.2% през 2011 г. Резултатите показват, че през 2007 г.; 21% от учениците (25% момчета и 18% момичета) са се напивали поне веднъж през последните 30 дни, а през 2011 г. тези показатели са съответно 20.4% (23.6% и 18.1%).

Освен по-масовото разпространение, употребата на алкохол представлява реална заплаха и поради специфичните нови тенденции, които се наблюдават в начина, по който се употребява алкохол. **Новите тенденции са следните:**

- Безразборно пиене с повод и без повод;
- Пиене на алкохол на несвойствени места - паркове, пейки, междублокови пространства, превозни средства;
- Поглъщане на прекомерно големи количества алкохол, обикновено на "гладно";
- Приемане на различни видове алкохол последователно или смесени;
- Консумиране на алкохол в такива количества или с такава скорост, че да настъпи бързо напиване /т.нар. "ексцесивно пиене"/;
- Комбиниране на алкохол с други психоактивни вещества;
- Напиванията не са рядкост, а обикновено явление и за тях тийнейджърите разказват с чувство на известна гордост.

ЦЕЛ НА ПРОУЧВАНЕТО:

Целта на проучването, проведено от СРЗИ през 2014 г. е да се регистрират тенденциите в разпространението и честотата на употребата на алкохолни напитки от ученици от девети клас от столичните училища.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОУЧВАНЕТО:

Проучването се проведе през месеците април-май 2014 година в класните стаи. Анкетирани са общо 832-ма ученика, от тях 394 момчета, 431 момичета и 7 непосочили.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ

1. Най-често първоначалната употреба се е състояла в шести клас при момчетата и в седми клас при момичетата.

2. Една четвърт от момчетата и една шеста от момичетата са употребили алкохол през последните 12 месеца повече от 20-30 пъти.

3. През последните 30 дни спрямо момента на проучването 13% от момчетата са употребили алкохол над 10 пъти, което означава, че са пили алкохол средно през два дни.

4. В рамките на един месец над 10 пъти са пили бира 16,8% от момчетата и 7,2% от момичетата. Бирата е най-често употребяваното алкохолно питие. Всяко десето момче и всяко пето момиче е пило концентрат през последните 30 дни. Виното се употребява по-рядко и с голяма вероятност това става в домашна обстановка. Смесването на алкохолни напитки с цел бързо напиване или поради други причини също присъства като опит на респондентите.

5. В девети клас 26,8% от момчетата и 39,3% от момичетата са се напивали по 1-2 пъти, а по няколко пъти са се напивали 18,9% от момчетата и 17,2% от момичетата. Респондентите - както момчетата, така и момичетата, съобщават за отсъствия от училище заради махмурлук. На една трета от анкетираните се е случвало да употребяват алкохол през междучасия или в свободни часове. За негативна промяна в настроението и необмислени постъпки в състояние на алкохолно опиянение съобщават 26,2% от момчетата и 23,2% от момичетата.

6. В една четвърт от семействата на анкетираните системно се употребява алкохол.

7. Съгласно приетата от МС **Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г.** регионалните здравни инспекции, в т.ч. и СРЗИ са организатори и партньори в разработването и внедряването на здравнообразователни програми, кампании, информационни материали, насочени към превенцията на ранната употреба на алкохол в детско-юношеска възраст и на злоупотребата с алкохол във всички възрастови групи и във всички аспекти на явлениято, което както е известно от проучванията, застрашава здравето и социалното функциониране на големи групи от населението в нашата страна.